

4. Корнева З.М. Самостійна робота як провідна форма організації навчальної діяльності з оволодіння іноземною мовою у професійному спрямуванні у немовному вищому закладі освіти /З.М.Корнева// Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vkpi/fpp/2007-1/06_Korneva.pdf.
5. Мархева О.Є. Організація самостійної роботи майбутніх учителів іноземних мов за підтримки інформаційних технологій / О.Є.Мархева// Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – № 2(16). – Режим доступу до журналу: <http://www.ime.edu.ua.net/em.html>.
6. Махмутов М.И. Проблемное обучение/ М.И.Махмутов. – М. : Педагогика, 1975. – 178 с.
7. Мостова А.О. Формування творчого потенціалу майбутніх учителів англійської мови/ А.О.Мостова// Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pfto/2011_17/files/P1711_55.pdf.
8. Психология творчества: учеб. пособие / [Под ред. Я.А.Пономарева]. – М. : Высшая школа, 1990. – 350 с.
9. Симоненко С.В. Організація самостійної роботи з іноземної мови з використанням комп'ютерних технологій /С.В.Симоненко// [Електронний ресурс] – 8.02.2010. – Режим доступу: <http://intkonf.org/simonenko-sv-organizatsiya-samostiynoi-roboti-z-inozemnoi-movi-z-vikoristannyam-kompyuternih-tehnologiy/>

Анотація

У статті аналізуються методи навчання, які допомагають формувати творчі навички майбутніх учителів та підтримують інтерес студентів до вивчення іноземної мови.

Аннотация

В статье анализируются методы обучения, которые помогают формировать творческие навыки будущих учителей и поддерживают интерес студентов к изучению иностранного языка.

Summary

This article analyzes the teaching methods that help to form the creative skills of the future teachers and support the interest of students in studying a foreign language.

Ключові слова: активні методи навчання, активізація мисленнєвої діяльності, проблемна ситуація, педагогічна творчість, індивідуальна робота.

Ключевые слова: активные методы обучения, активизация мыслительной деятельности, проблемная ситуация, педагогическое творчество, индивидуальная работа.

Key words: active learning, increasing of mental activity, problem situation, pedagogical creativity, individual work.

Подано до редакції 04.10.13.

Рекомендовано до друку канд. філол. наук, доц. Валігурою Г. А.

УДК: 371.15+78+378.147+78.07

© 2013

Мойсєсва Л.А.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРІВ

Постановка проблеми у загальному вигляді... У педагогічній практиці сучасної системи освіти важливим засобом формування творчого потенціалу майбутніх концертмейстерів є педагогічна діяльність. У цьому контексті постає проблема ефективного розвитку використання професійних теоретичних та практичних засобів в умовах професійної підготовки в музичних закладах.

З метою ефективного використання запропонованих нами методів і форм роботи були розроблені педагогічні умови, що, на наш погляд, сприяють формуванню творчого потенціалу майбутніх концертмейстерів:

1. Створення навчально-творчої атмосфери індивідуальних занять (як теоретичних, так і практичних видів роботи);

2. Забезпечення творчих, професійно-якісних відносин між студентами та викладачем;

3. Занурення студентів в імітаційно-рольову професійну діяльність та підтримання їхньої творчої ініціативи.

Під час застосування педагогічних умов на практиці, створюється творча атмосфера для самореалізації особистості музиканта-концертмейстера, змінюється його ставлення до професії, розвивається музичне мислення, та професійна майстерність.

Аналіз діяльності, яка спрямована на підготовку майбутніх концертмейстерів в вищих навчальних закладах показав, що робота спрямована на формування творчого потенціалу майбутніх концертмейстерів не є достатньо ефективною, щодо формування професійних знань та умінь студентів.

Це знайшло підтвердження і в результатах проведеного експериментального дослідження, яке показало, що 35% студентів досягли середнього рівня, 45% низького, 20% високого рівнів розвитку творчого потенціалу, оскільки діяльність концертмейстера є творчою, питання формування творчого потенціалу дуже актуально у вихованні майбутніх концертмейстерів. Згідно цього, ми визначили педагогічні умови, які сприяють формуванню творчого потенціалу у процесі виховання в музичних вишах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Проблеми формування творчого потенціалу майбутніх концертмейстерів торкалися різні автори, які вивчали особливості професійної підготовки піаністів-концертмейстерів взагалі, та творчого розвитку музиканта. Ми спираємося на наукові напрацювання дослідників (В. Іванова, М. Крючков, В. Кононенко, Г. Коган, В. Моляко,

Г. Нейгауз, О. Новиков, О. Алексеев, М. Теплов), які розглядали проблеми творчості та творчого потенціалу музиканта-концертмейстера. Особлива ланка творчого потенціалу в педагогічній науці пояснюється тим, що під поняттям «творчість» і «творчий потенціал» розглядається особлива форма людської діяльності, пов'язана з функцією перетворення, яка стає основою внутрішнього механізму всіх когнітивних процесів – сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, уяви.

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягла у тому, щоб розкрити сутність педагогічних умов, що сприяють формуванню творчого потенціалу майбутніх концертмейстерів.

Виклад основного матеріалу дослідження... Фіксація невимовних, нераціональних сторін творчого акту, як би сама по собі знімала питання про можливість створення певних формул, та алгоритмів в художній творчості. Дійсно, за своїм визначенням творчість – це створення того, що ще не існувало; у цьому сенсі будь-який творчий акт не може бути вимірюваним певними критеріями і межами. Будь-яка творча дія перебуває в опозиції до нормативності, проте може стати адаптованою формою діяльності. Творчий імпульс рушить традиційні правила, коди, сприйняття, але породжує нові художні осяяння. На думку психолога О. Кривцун, який доводить, що творчий акт ніколи цілком не детермінований ззовні, але разом з тим він не може бути повністю зведений тільки до реалізації «почуття форми», що живе в душі художника. Ані об'єктивні, ані суб'єктивні передумови, взяті самі по собі, не можуть бути поясненням творчої продуктивності, яка живе в душі митця. З іншої боку чи не більше значення в підготовці й здійсненні творчого акту у творця має так звана мимовільна активність, яка відзначена безперервним художнім фантазуванням. Це свого роду внутрішня лабораторія, в якій клубляться, напливають один на одного, проростають приховані переживання і їх художні форми [4, с. 17-18].

У ході нашого дослідження було визначено сутність поняття творчого потенціалу майбутніх концертмейстерів в процесі навчання в музичних ВНЗ. Творчий потенціал музиканта-виконавця в цілому, і концертмейстера зокрема, містить у собі ряд особистісних, генетичних якостей, внутрішню творчу енергію, а так само здатність до активного професійного росту, який включає фактор працездатності. Досліджуючи проблему формування творчого потенціалу, ми відокремили складові його компоненти. Творчий потенціал складається із трьох компонентів: особистісно-творчого, професійного, комунікативного.

В свою чергу кожний компонент ураховує музичні здібності, рівні професійної підготовки та види музичного мислення. У музичних здібностях можемо виокремити 3 головних аспекти: музичний слух, здатність емоційно розрізняти ладові функції звуків мелодії, й музично-ритмічне почуття та пам'ять. Професійна підготовка майбутніх концертмейстерів заснована на знаннях про предмет, на системі уяви й понять про той чи той матеріал.

Навчання в концертмейстерських класах звичайно веде до формування у піаністів технічних навичок роботи з музичним твором, і взагалі набуття «вузьких», локальних умінь і звичок. Поряд з вихованням і розвитком різних вмінь, у піаністів формується й розвивається музичне мислення, діалогічність, емоційна гнучкість, порозуміння у колективі. Потік знань, який збільшується в ході навчання, піднімає рівень інтелекту на більш високий. Музичне мислення представляє собою одну із своєрідних форм людського мислення. Рівень розвитку музичного мислення прямо й безпосередньо залежить від якості оволодіння відповідними поняттями. У процесі виховання піаністів – концертмейстерів встає питання про педагогічні умови, які спрямовані на професійну підготовку і сприяють формуванню творчого потенціалу майбутніх музикантів-концертмейстерів.

У педагогіці, під поняттям умови, мають на увазі обставини, фактори, сукупність заходів, від яких залежить ефективність функціонування педагогічної системи. Багато педагогів-дослідників розглядали педагогічні умови, як такі, що сприяють успішному протіканню чогось, або як педагогічно комфортне середовище навчально-виховного процесу, що забезпечує професійно – творчий рівень діяльності. В процесі формування творчого потенціалу майбутніх концертмейстерів, під поняттям педагогічні умови ми розуміємо сукупність необхідних обставин і заходів, що впливають на компоненти творчого потенціалу, та на здатність до самостійної постанови проблем у музичній діяльності, пошуку їх креативних розв'язань та реалізації.

На основі аналізу науково-педагогічної літератури, та досвіду видатних педагогів і музикантів нами було визначено три умови, необхідні для формування творчого потенціалу концертмейстера:

1. створення навчально-творчої атмосфери індивідуальних занять, як на теоретичних, так і на практичних видах роботи;
2. забезпечення творчих, професійно-якісних відносин між студентами та викладачем;
3. занурення студентів в імітаційно-рольову професійну діяльність та підтримання їхньої творчої ініціативи.

Розглядаючи кожну з умов окремо, потрібно сказати, що мистецтво концертмейстерства є широко розповсюдженою областю діяльності піаніста, вона не менш важлива за своїм художнім значенням ніж діяльність соліста-співака або інструменталіста. Завдяки тому, що важкий підготовчий період залишається схованим, непоміченим, створюється переконавання, що вміння грати в ансамблі або акомпанувати належить до розуміння «природного дарунка», і розвинути його не можна. Видатний музикант, педагог М.Крючков стверджує, що «концертмейстер створює власне трактування композиторського твору, відбирає варіант певного звукового втілення цієї інтерпретації, доносить до слухачів художній зміст музичного твору, захоплює й зацікавлює глядача

своїм мистецтвом. Складність концертмейстерської діяльності обумовлюється її поліфункціональністю, концертмейстер є одночасно й актором, і режисером виконання» [3, с. 6].

Розглянемо ці умови більш докладно: перша умова створення навчально-творчої атмосфери індивідуальних занять, як на теоретичних так і на практичних видах роботи. Насамперед потрібно відзначити, що ми розуміємо під поняттям навчально-творча атмосфера індивідуальних занять. Організація творчої атмосфери на уроках припускає таку форму проведення уроку, де діяльність студента спрямовано сприяє самовираженню, вирішенню проблем зрозумілим, індивідуальним способом. Спосіб подання досліджуваного матеріалу повинен нести в собі творчу установку, тобто бути спрямованим на творче мислення студента і містити в собі кілька варіантів для розв'язання. Створення на уроці вільної атмосфери для вибору розв'язання певних завдань можна назвати навчально-творчою атмосферою. Проведення індивідуальних занять забезпечує ефективність процесу та можливість створювати творчу атмосферу виховання і навчання майбутніх концертмейстерів. Для цього необхідно, щоб теоретичний матеріал, який вивчається у концертмейстерському класі, вибудовувався за поступовим наростанням шляхом інформаційного, художнього, та технічного ускладнення матеріалу.

Охопивши усі напрямки й особливості досліджуваного твору того або того інструмента, спираючись на теоретичні види роботи у процесі підготовки, необхідно переходити до практичної діяльності. Для забезпечення навчально-творчої атмосфери на уроці потрібно на початковому етапі навчання визначити три пункти практичної роботи:

- надбання навичок одночасного виконання 3-х рядкового нотного тексту;
- виховання професійного ансамблевого мислення соліста й концертмейстера, єдиний темповий і динамічний розвиток;
- надбання навичок читання з листа та транспонування.

На початковому етапі навчання студент повинен вміти: акомпанувати вокальні та інструментальні твори, розуміти, як потрібно грамотно програвати оркестрові партитури, розбиратися в хорових музичних творах, а також вчитися читати з листа і вміти імпровізувати. Як стверджував відомий піаніст Карл Черні, «...піаніст повинен вміти акомпанувати, прелюдіювати, розбиратися в гармонії, теорії музики, транспонувати й обов'язково імпровізувати» [6, с. 15]. До цього можна додати те, що музикант ще повинен вміти імітувати звучання інструментів у тембровому відношенні. Створення навчально-творчої атмосфери на уроках сприяє розвитку складової практичної та теоретичної професійної підготовки, музичних здібностей, працездатності, музичного інтелекту та діалогічності. Всі ці якості є складовими творчого потенціалу концертмейстера, завдяки чому можна зробити висновок, що створення навчально-творчої атмосфери індивідуальних занять, як теоретичних, так і практичних видів роботи, є педагогічною умовою, що сприяє формуванню творчого потенціалу концертмейстера.

Наступна педагогічна умова – це забезпечення творчих, професійно-якісних відносин між студентами та викладачем. Розглядаючи цю педагогічну умову, ми ставимо питання про те, що можна назвати творчими та професійно-якісними відносинами. В процесі формування майбутніх концертмейстерів, відносини між студентом та викладачем відіграють дуже важливу роль. Ці професійно-творчі відносини можна поділити на дві взаємно доповнювані обставини:

- 1) довірливо особистісні стосунки;
- 2) професійні рівень відносин між викладачем та студентом.

У контексті навчального процесу викладач безпосередньо впливає на формування творчого потенціалу студента. Функції викладача полягають в тому, що він не просто повинен презентувати й сприяти засвоєнню комплексу певних знань, але й навчити самостійно вирішувати поставлені завдання. Виходячи з цього, викладач повинен уміти увиразнювати особливості кожного студента та розвивати його здатність до самостійного навчання. Уся складність процесу взаємодії між викладачем і його вихованцем безпосередньо зв'язана зі специфікою самої педагогічної праці. О.М. Новиков відзначає, що педагогіка «...відрізняється надзвичайною складністю об'єкта дослідження, який, мабуть, найбільш складний стосовно об'єктів усіх інших наук, оскільки піддається впливу величезної кількості найрізноманітніших факторів...» [7, с. 43]. Г.Г. Нейгауз писав, що: "...талановитий педагог і бездарний студент – настільки ж малопродуктивна комбінація, як бездарний педагог і талановитий студент. Подібне до подібного – це один із самих розумних принципів, при розгляді проблеми "вчитель і учень" [6, с. 185]. Слід відмітити, що ефективність формування творчого потенціалу студента залежить від рівня педагогічної й творчої майстерності педагога. Педагог для студента – це творча особистість, майстер, наставник, радник, друг і приклад для наслідування. В процесі створення творчих, професійно-якісних стосунків у сумісній роботі із студентом відбувається поступовий розвиток та зростає професійний рівень студента та його комунікативність. Таким чином можна стверджувати, що забезпечення творчих, професійно-якісних відносин між студентом та викладачем сприяє формуванню компонентів творчого потенціалу, отже – це є педагогічна умова.

Наступна педагогічна умова – занурення студентів в імітаційно-рольову професійну діяльність та підтримання їхньої творчої ініціативи. Ця педагогічна умова складається із двох різнопланових етапів. Перший етап – створення цілісного художнього образу твору, та його інтерпретаційного аспекту, другий етап –

репетиційний процес, як план концертного виступу. Розглядаючи цілісність образу твору, потрібно рекомендувати студентів різні варіанти сюжетної лінії твору. Змінюючи й «прив'язуючи» сюжетну лінію твору, необхідно, у ході розвитку змінювати агогічні й кульмінаційні моменти. Найпростіший прийом – посилення утрирування образу. Також потрібно користуватися способом порівняння й опори на стилеві особливості музичного твору. Така досконала робота над пошуком певного художнього образу розвиває у студента можливість креативного трактування музичних творів, сприяє розвитку професійної підготовки. Результативність у процесі навчання майбутніх концертмейстерів проявляється у підсумкових концертних виступах на іспитах. Концерти-іспити – це логічне завершення процесу музичного виховання, частин навчального матеріалу, що супроводжується контролем знань і вмій. Під час підготовки, коли відбувається занурення студентів в імітаційно-рольову професійну діяльність та підтримка їхньої творчої ініціативи, відбувається розвиток музичних здібностей, зростає професійний рівень студента, а це – складові творчого потенціалу. Така обставина впливає на формування творчого потенціалу концертмейстерів і являється педагогічною умовою.

Таким чином, для реалізації запропонованих нами педагогічних умов формування творчого потенціалу майбутніх концертмейстерів, ми пропонуємо методи та засоби, за допомогою яких потрібно реалізовувати педагогічні умови. Ці методи та засоби входять до складу комплексної роботи, яка включає в себе спрямовані професійні дії для формування творчого потенціалу музиканта.

Індивідуально-творча робота передбачає формування творчого мислення, розвинення художнього образу пов'язаного з будь-яким музичним твором, розв'язання та розуміння музичної драматургії. *Пізнавально-теоретична* робота передбачає набуття знань з історії концертмейстерської діяльності, розвитку та історію створення музичних інструментів, їх специфіку, видатних піаністів, які створили школу концертмейстерської майстерності. *Навчально-виконавча* робота містить у собі роботу технічного характеру: технічні звукові прийоми (оркестрове звучання, вокальний звук), транспонування, роботу над стилем, музичними фразами, відтінками та над усім, що зв'язано з музичним текстом піаніста. *Інтерпретаційна* робота передбачає занурення студентів до прослуховування музичних творів, які виконуються різними музикантами, аналіз різних трактовок музичних творів, вміння продумати власну інтерпретацію та довести своє бачення. *Ансамблево-виховна* робота організовує працю концертмейстера у ансамблі із солістом чи солістами, розв'язання проблеми пошуку спільного музичного образу, та як дотриматися повного ладу із різними інструментами. *Самостійна* робота спрямована на вміння організовувати роботу вдома, на що і як потрібно розподілити увагу під час опрацювання музичного твору. *Концертна* робота містить у собі процес підготовки музичного твору для виконання на концертній сцені, та спрямована на емоційне володіння на публіці під час виступу. Аналізуючи зазначене, можна стверджувати, що визначені нами педагогічні умови сприяють формуванню творчого потенціалу музиканта взагалі, та неодмінно впливають на розвиток майбутніх концертмейстерів.

Висновки... Таким чином, розглянуте нами питання педагогічних умов, які впливають на формування творчого потенціалу майбутніх концертмейстерів, дуже актуально у процесі виховання піаніста-концертмейстера в музичних вишах. Проаналізувавши стан підготовки майбутніх концертмейстерів в системі сучасної вищої освіти, ми зробили висновок, що навчання майбутніх концертмейстерів, має бути орієнтованим на досягнення вищих рівнів професіоналізму і співтворчості з солістом. Формування професійних якостей студента здійснюються в ході професійної діяльності у процесі навчання в навчальних закладах. Отже, процес навчання засновується на професійних педагогічних умовах, що сприяють формуванню творчого потенціалу музикантів-концертмейстерів. Під педагогічними умовами, ми розуміємо сукупність необхідних обставин і заходів, що впливають на формування творчого потенціалу, та на здатність до самостійної постановки проблем у музичній діяльності, пошуку їх креативних розв'язань та реалізації. На основі зробленого джерельного аналізу, та досвіду видатних педагогів і музикантів нами було визначено три умови, які на наш погляд необхідні для формування творчого потенціалу майбутніх концертмейстера. В даних педагогічних умовах процес навчання концертмейстера, спрямований на послідовний розвиток професійних якостей, та надає можливість студенту-піаністу досягнути високого рівня професійної майстерності, сформувані яскраві особистісні характеристики, здійснити успішну виконавську діяльність у роботі концертмейстера. Подальші розвідки в цьому напрямку полягають в реалізації на практиці зазначених умов та докази їхньої ефективності.

Література

1. Кононенко В. А. «Концертмейстерский класс» как эпицентр музыкальной педагогики – мечта или реальность? / В.А. Кононенко // Искусство в школе ; [гл. ред. А. А. Мелик-Пашаев]. – М. : Редакция журнала «Искусство в школе», 2007. – № 5. – С. 68-72.
2. Кирнарская Д.К. Психология специальных способностей. Музыкальные способности / Д.К. Кирнарская ; [рецен. М.Г. Арановский, А.А. Леонтьев, В.Н. Холопова]. – М. : Таланты XXI в., 2004. – 496 с.
3. Крючков Н. А. Искусство аккомпанемента как предмет обучения / Н.А. Крючков. – Л. : Музгиз, 1961. – 72 с.
4. Кривцун О.А. Психология искусства / О.А. Кривцун. – М. : Издательство литературного института им. А.М.Горького, 2000. – 224 с.

5. Моляко В.О. Психологічна теорія творчості / В.О. Моляко // Обдарована дитина ; [ред. О.В. Губенко]. – К. : Социс-Прес, 2004. – № 6. – С. 2-9.
6. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры. Записки педагога / Г.Г. Нейгауз ; [ред. Д.В. Житомирский]. – М. : Гос.Муз.Изд., 1958. – 269 с.
7. Новиков А.М. Методология учебной деятельности / А.М.Новиков. – М. : Издательство «Эгвес», 2005. – 176 с.
8. О работе концертмейстера: [методическое пособие кафедра концертмейстерского мастерства] / Ред.-составитель М. Смирнов. – М. : Музыка, Московская гос. консерватория им. П.И. Чайковского, 1974. – 160 с.
9. Теплов Б.М. Психология музыкальных способностей / Б.М. Теплов ; [Ред. Л.И. Генсировская]. – М.-Л. : Академия пед. наук РСФСР, 1947. – 335 с.
10. Федорович Е.Н. Основы музыкальной психологии : [учебное пособие] / Е.Н. Федорович, Е.В. Тихонова. – Екатеринбург.: Уральская гос. консерватория им. М.П.Мусоргского , 2010. – 218 с.

Анотація

У статті розглядається проблема педагогічних умов, що сприяють формуванню творчого потенціалу майбутніх концертмейстерів.

Аннотация

В статье рассматривается проблема педагогических условий, что способствуют формированию творческого потенциала будущих концертмейстеров.

Summary

The problem of pedagogical terms which assist future concertmasters in forming creative potential is examined in this article.

Ключові слова: педагогічні умови, творчий потенціал, навчання концертмейстерської майстерності, виховання музиканта-піаніста.

Ключевые слова: педагогические условия, творческий потенциал, воспитание пианиста-концертмейстера, обучения в классе концертмейстерского мастерства.

Key words: pedagogical wor, creative development, development of pianist-concertmaster, education of musician.

Подано до редакції 04.10.13.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, проф.Курлянд З.Н.

УДК 37.03-372.461-669-057.21

© 2013

Очеретна О.Ю.

АКТУАЛІЗАЦІЯ МОТИВАЦІЇ ЯК ОДНА З УМОВ ФОРМУВАННЯ АКМЕОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Постановка проблеми у загальному вигляді... В умовах розширення академічних свобод, самостійності, варіативності й альтернативності змінюється стратегія підготовки фахівців: їх необхідно готувати відповідно до потреб діяльності регіону, потреб працедавців, запитів суб'єктів ринкових відносин, подолання суперечності між теорією і реальним життям. Сьогодні людина повинна психологічно готуватися до необхідності швидко опановувати навички й виконувати різні функції, тобто бути універсальним працівником. Ринок праці визначає, що головним стає не кількість знань, що, звичайно, важливо, а здатність вирішувати проблеми, уміти виявляти себе в непередбачених ситуаціях. Отже, для формування акмеологічної культури молоді необхідні інструментальні знання, практичні навички й прагматичне мислення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми формування акмеологічної культури майбутніх інженерів у процесі професійної підготовки у вищому навчальному технічному закладі дозволяє зробити такі висновки.

Проблема формування особистості інженера електрозв'язку сьогодні є актуальною педагогічною проблемою, що потребує ретельного вивчення й вирішення. Її актуальність обумовлена потребою суспільства, що зростає, у творчій особистості фахівця; в її фундаментальній акмеологічній грамотності; а також безупинно розвиваючою особистісною акмеологічною якістю, або культурою, тому що прагнення до досягнення особистістю свого найвищого професіонального рівня тісно пов'язане і є запорукою того, щоб стати дійсно конкурентноспроможним фахівцем. Недостатня теоретична й практична розробленість системи формування акмеологічної культури майбутніх інженерів електрозв'язку у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі суголосно пов'язана із зазначеною проблемою.

Сьогодні технічні вищі навчальні заклади орієнтуються на ринок освітніх послуг, між ними виникають конкурентні відносини. Ринок вимагає від вищих навчальних закладів відповідної стратегії й тактики діяльності на ринку освітніх послуг.

Це пояснюється такими положеннями:

- вищий інженерно-технічний навчальний заклад є одним з основних виробників;
- освітніх послуг, і його самостійна діяльність на ринку освітніх послуг пов'язана з підготовкою кваліфікованих кадрів, що має велике значення для економіки країни;